

rabiti za kako delo, tekal je okoli hiše nabirajoč železne odpadke in drugo tako šaro. Kadar je mnogo tacega nabral, prinesel je vse to gospodu, ki mu je bil zaradi tega zelo prijazen, videč, da bode deček svoje dni varčen in delaven človek. Dal ga je v šolo. Necega dne se prigodi, da vratar, nesoč mlade mačke v vodo, sreča mladega Whittingtona, — tako je bil priimek ubozemu dečku. Deček si izprosi od vratarja jedno mačko, in gospod mu rad privoli, da si jo izredi. Nekaj mesecev pozneje je trgovec nakladal blago na ladijo, ki je imela pluti v daljno Indijo. Norčevaje se pravi trgovec dečku: „kaj pa ti, Rihard! ali nemaš ničesar, da bi poslal v Indijo na prodaj?“ „Izvemši mačke, nimam ničesar,“ odgovori deček, „ali še dovolite, gospod, pošljem mačko po svetu.“ Pri teh besedah hiti po mačko, ki jo prinese in dene na ladijo k drugemu blagu. Ladija odpluje ter prijadra po nekoliko mesečnej vožnji srečno k bregovom dotlej neznane dežele.

Pripoveduje se, da je vladar te dežele prišedše tujce k sebi pozval, nekatere izmed njih še celo povabil na kosilo. A obednici v in v celem kraljevem poslopju je bilo toliko miši, da so skoraj po jedéh skakale. Niti kralj niti gostje se jih niso mogli ubraniti. Nobeno sredstvo nij pomagalo; tem hitreje so se množile, čim več novcev je vladar obljuboval tistemu, ki bi je pokončal. Gostje pošljejo po mačko na ladijo, katera z velikim veseljem plane na mišji zárod. Kralj in njegovi dvorjani se temu zelo čudijo. V malo trenutkih nij bilo niti jedne miši več videti niti slišati v obédnici. Kralj s tem zelo zadovoljen, ponudi za mačko mnogo zlatá, kar se je, se vé da, prav rado sprejelo. Tako se je mačka, ki je bila na ladiji najslabejše blagó, najdraže prodala. Lehko si mislite, kako se je čudil Whittington, ko so mu prinesli lepe novce, ki so je iztržili za njegovo mačko. Ti novci so postali podloga vsemu njegovemu premoženju, ki je čez nekaj let tako narastlo, da si je postavil v Londonu prekrasno poslopje, v katerem je bila pozneje borza. Londončani so ga v šali imenovali Mylord Kat, kar toliko pomeni kot Vaše blagorodje, gospod Muc, in njegovi potomci se po angleški še dandanes tako zovó.

I. V.

Srebrna žlica.

Martin Doleneč, pošten človek v priprostej kmetskej obleki, imel je to jedino željo, da bi se samo jedenkrat v svojem življenju najedel s srebrno žlico.

Prišedši necega dne v mesto, gre v prvo in najlepšo gostilnico, dobro vedoč, da tukaj gostje jedó s srebrnimi žlicami.

V gostilnici je bilo mnogo različnih ljudi v zelo lepih, srednjih, pa tudi, kakor se zna, v priprostih slabih sukňah. Zatorej se je tudi jedlo in pilo različno. Nekateri je bil zadovoljen z dvema, drugi s tremi jedili, a nekateri si je privoščil še celo po šest jedí.

Naš kmetič, Martin Doleneč, nij ravno maral za izvrstna jedila. On je bil srečen, da je danes jedel po gosposki, in kar mu je bilo še najbolj všeč, da lahko reče, da je vsaj jedenkrat v svojem življenju jedel s srebrno žlico.

Po kosilu si naš Martin privoščil tudi kozarec dobrega vina, ki ga veselo pije, ter neprestano gleda pred soboj ležečo, svetlo srebrno žlico.

Njemu nasproti pri drugej mizi je sedel človek, o katerem Martin nij vedel, ali spada med gospodo, ali med druge priproste ljudi. Bil je to človek srednje baže v zelenej še dosti čednej suknji in v primerno prostih hlačah.

Naš Martin Dolencec, ki je bil poštena kmetska duša, se zelo ustraši, vidéc, da njegov najbližnji sosed pri nasprotnaj mizi po kosilu srebrno žlico skrivaje v rokav potisne, ter se na vse strani plaho ozira, da li ga kdo vidi pri tem rokavnjaškem delu.

Marsikdo si misli, kadar kaj tacega zapazi: Ej, kaj to mene briga — pa vstane in otide, zadovoljen, da je le njemu vest čista in da mu nihče ne more očitati kaj hudega.

Ali naš Martin Dolencec, poštenjak z Ostregavrha, si je vse drugače mislil. „Le počakaj,“ reče sam pri sebi „le čakaj ti rokavnjač ti; kar ti lahko storiš, zakaj bi tudi jaz kaj tacega ne storil, ali jaz hočem storiti pošteno in te učiti pameti.“

Pokliče krčmarja in ga vpraša za račun. Ko vse počteno plača, kar je zajedel in zapil, prime srebrno žlico ter jo na krčmarjeve oči potisne v svoj rokav.

Krčmar se mu nasmeje ter reče: „prijatelj, v najinem računu srebrne žlice nij, — srebrna žlica ostane tudi dalje še moja svojina. Ako ravno potrebujete žlice, dati vam hočem leseno, a srebrno potrebujem jutri za druge goste.“

Martin podá krčmarju žlico, ter mu reče: „to je bila le šala, ki sva jo naredila jaz in óni gospod, ki sedi tam pri onej mizi, ter ima tudi žlico v svojem rokavu.“

„Gospod, dajte krčmarju žlico nazaj,“ reče zdaj Martin, obrnívši se proti tujemu gospodu, „da ne bode mislil, da ste t a t.“

Ves bleđ potegne tuji gost srebrno žlico iz rokava, ter jo prisiljeno se smijoč poda krčmarju.

Nu, ta njegov posiljen smeh je trajal le malo časa, ker nazoči gostje resno planejo nanj, ter ga kakor tata poženó iz gostilnice.

Ali to še nij bilo vse. Zunaj pred vrati izroči krčmar gosposkega tatú žandarju, kateri ga odvede pred sodnijo, kjer mu je bilo odgovarjati za svoje sramotno delo.

Martina Dolencec z Ostregavrha pa so vsi gostje počastili kot vrlega poštenjaka ter so pili na njegovo zdravje; a krčmar prinese liter dobrega vina, katerega so vsi skupaj izpili, prijetno se zabavljajoč in smijoč, kako je priprost kmetič na tako zvít naćin izdal nesramnega tatú sodniji. (*„Djetinji Vrtić.“*)

Lákomi zajec.

(Basen.)

V gozdu bil je zajček mlád,
V zélnik je zahajal tát.
Drugi zajci ga svaré,
V kmetov zélnik naj ne gré.

Zajček misli si takó:
Kaj bi li učil me kdó!
V kmetov zélnik spet hití,
Tam se z glávami gostí.

Ali pameten nij bil,
Da je k zélniku zavil:
Kmet je v grmu tićal skrit,
Čakal zajca je srdit.

Puško sprózi, ustrelí,
Zajec milo zajecí,
Vskóči, zvrne se na tlá;
Kmet je pekel ga domá.